

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Veronikou Burianovou ve věci

žalobkyně: **T. V. P.**, státní příslušnost X
ubytování v ČR zajištěno na adrese X
zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretské náměstí 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2024, č. j. 301952-2/2024-MZV/VO,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobkyně podala dne 4. 1. 2024 u Velvyslanectví v Hanoji (dále jen „*velvyslanectví*“) žádost o udělení krátkodobého víza rodinného příslušníka občana ČR č. HANO 2024 01 04 0004 (dále jen „*žádost 1*“) v souladu s § 20 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb. (dále jen „*ZPC*“) a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, o kodexu Společenství o vízech (dále jen „*kodex*“), v níž uvedla, že je závislou matkou pana A. H., nar. X, občana ČR (dále jen „*syn*“) a že účelem víza má být návštěva syna. V žádosti 1 žalobkyně uvedla, že od srpna 2020 žije sama, je stará, nemůže se sama pohybovat, má dvě domácí pracovnice, které jí za 2 miliony vietnamských dongů měsíčně pomáhají a že je rodinným příslušníkem syna podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, na němž je závislá výživou.
2. Syn žalobkyně v písemném prohlášení uvedl, že matka je jeho rodinným příslušníkem podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, že matka má malý důchod, který jí nepostačuje k pokrytí životních nákladů vzhledem k nákladům na pomocnice, syn jí proto posílá peníze přes známé nebo převodem a matka je na jeho příspěvcích finančně závislá. Matka má ještě dceru, která rovněž žije v ČR, a nemá ve Vietnamu blízkou osobu, která by se o ni bezplatně starala a vyživovala by ji. Matka nechce žít sama, ale s dětmi a vnoučaty v ČR, syn chce o ni osobně pečovat a živit ji, kdy matka bude žít v ČR ve společné domácnosti se synovou rodinou a požádá o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana ČR.
3. S žalobkyní byl za přítomnosti právního zástupce proveden dne 4. 1. 2024 pohovor, při kterém uvedla, že byla v ČR před třemi lety na 3 měsíce, že chce bydlet v ČR, kam ji pozvala vnučka, že má dvě děti v ČR a nemá jiné příbuzné, ve Vietnamu žije sama a najímá si pomoc na nákup jídla a přenocování, syn jí posílá 150 USD měsíčně od roku 2022 na zaplacení osob, které se o ni starají, a vlastní nemovitost.
4. Dne 1. 2. 2024 byl proveden pohovor se synem, který uvedl, že matka žije sama ve Vietnamu v prvním patře svého třípatrového domu, její náklady na bydlení nezná, ale matka platí elektřinu, plyn a vodu, má měsíční důchod 3,2 milionů dongů, on jí posílá 5 000 až 5 500 Kč (tzn. cca 5 milionů dongů) nepravidelně cca jednou měsíčně převodem nebo přes známé. Podle syna je matka zdravá, jen je stará, nebere pravidelně žádné léky, nikdo se o ni nestará, je samostatná, sama uklízí, vaří, obstará si hygienu, jen na nákupy a k lékaři nebo do banky ji vozí soused nebo jede taxíkem. Ve Vietnamu má matka dvě staré a chudé sestry, které bydlí 150 km a 40 km daleko. Dcera matky žije v Karlových Varech s manželem a dvěma dětmi. Syn má příjem 37 000 Kč měsíčně, manželku a dvě děti ve střídavé výchově, kdy manželka polovinu roku pracuje ve Vietnamu. Pohovor syn jednostranně ukončil.
5. Dne 19. 2. 2024 byla žádost 1 velvyslanectvím zamítnuta rozhodnutím podle § 20 odst. 5 písm. g) ZPC (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“) z důvodu, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 15a, neboť žalobkyně neprokázala, že je závislá na výživě nebo péči syna, že bez pomoci syna není schopna uspokojit své základní potřeby, tedy že je rodinným příslušníkem syna podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC. Velvyslanectví učinilo následující skutková zjištění: žalobkyně má ve Vietnamu dvě sestry a pomáhají jí

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

sousedé, ve Vietnamu vlastní dům a pobírá důchod 3,2 milionů dongů, manželka syna pobývá polovinu roku ve Vietnamu a žalobkyně obdržela přes Western Union 4 platby v roce 2023 a 4 platby v roce 2020. Uvedená skutková zjištění velvyslanectví vyhodnotilo tak, že žalobkyně má ve Vietnamu zázemí (sestry, sousedé a manželka syna), že má zajištěno bydlení ve svém domě a že převody peněz na účet neprokazují, že šlo o pravidelnou dlouhodobou finanční podporu syna. Velvyslanectví poukázalo na to, že se žalobkyně při pohovoru nezmínila o zdravotních či jiných problémech, nepředložila dokumenty ke svému zdravotnímu stavu ani vlastnictví nemovitosti. Velvyslanectví shledalo rozpory v pohovorech žalobkyně a syna, kdy jednak žalobkyně popřela příbuzné ve Vietnamu, syn tvrdil dvě sestry žalobkyně, jednak žalobkyně tvrdila pomocnice v domácnosti, syn tvrdil, že je samostatná.

6. Žalobkyně podala blanketní žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza (dále jen „*žádost 2*“) a na výzvu k odstranění této vady ze dne 5. 3. 2024 reagovala tak, že žádost 2 odůvodní do 10 dnů poté, co bude jejímu právnímu zástupci umožněno nahlédnout do správního spisu u žalovaného. Velvyslanectví pak žalobkyni sdělilo, že neodstranění vady povede k zastavení řízení, že velvyslanectví neumožňuje nahlížení do spisu a nabídlo žalobkyni, že jí za správní poplatek pořídí kopii správního spisu. Této možnosti žalobkyně nevyužila a dne 12. 3. 2024 odůvodnila svou žádost 2 tak, že (i) velvyslanectví nesprávně posoudilo její závislost výživou na synovi podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC a že (ii) velvyslanectví nezpochybnilo, že žalobkyně žije ve Vietnamu a pochází z Vietnamu, je vyživována pravidelnými příspěvky svého syna žijícím v ČR, a proto splňuje podmínky § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 ZPC, čímž se velvyslanectví nezabývalo. Žalobkyně současně požádala žalovaného o nahlédnutí do správního spisu po jeho doručení z velvyslanectví, aby žádost 2 ještě mohla doplnit.
7. Rozhodnutím ze dne 10. 5. 2024, č. j. 301952-2/2024-MZV/VO (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) žalovaný rozhodl, že prvoinstanční rozhodnutí je v souladu s § 20 odst. 5 písm. g) ZPC.

II.

Žaloba

8. V prvním žalobním bodu žalobkyně namítla procesní vadu správního řízení spočívajícím v tom, že jí přes žádost ze dne 12. 3. 2024 velvyslanectví ani žalovaný neumožnili nahlédnout do správního spisu.
9. Předmětem druhého žalobního bodu byla námitka nepřezkoumatelnosti prvoinstančního i napadeného rozhodnutí, protože správní orgány posuzovaly žalobkyni jen podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, ačkoli se měly zabývat všemi definicemi rodinného příslušníka podle § 15a ZPC. V prvoinstančním rozhodnutí velvyslanectví totiž nezpochybnilo, že žalobkyně je ve Vietnamu, tedy v zemi, ze které pochází, vyživována svým synem žijícím v ČR, občanem ČR, finančními prostředky, které jsou žalobkyni pravidelně zasílány. Z toho lze dovodit, že žalobkyně splňuje rovněž podmínky § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 ZPC. Tuto argumentaci uplatnila žalobkyně i žádosti 2, avšak žalovaný tuto námitku nevypořádal.
10. V třetím žalobním bodě žalobkyně uvedla, že je svou výživou závislá na synovi, kdy výklad správních orgánů, že je nutná absolutní závislost, kdy neexistuje jiné řešení než podpora ze strany občana EU, je právně nesprávný. Žalobkyně argumentovala příkladem, kdy by v tomto pojetí nebyl závislým cizinec schopný jen sedět u silnice a žebráním

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

uspokojovat své základní potřeby. Není možno tvrdit, že cizinec není závislý na výživě občana EU, pokud existuje jakákoli hypotetická možnost, že by svoje základní potřeby mohl uspokojovat jiným způsobem. Žalobkyni je 74 roků (právní zástupce poznamenal, že při pohovoru muselo být i pracovníkům zastupitelského úřadu zřejmé, že žalobkyně zjevně projevuje příznaky senility a že se s ní kvůli tomu velmi špatně komunikuje), je sice stále schopná se o sebe postarat sama, ale potřebuje dohled, který zajišťují přes den pečovatelky, jejichž péči by bez prostředků zasílaných synem nemohla ze svého důchodu zajistit, bez ohledu na fakt, že je vlastníkem domu. Ve správním řízení bylo tedy prokázáno, že žalobkyně je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislá na finančních prostředcích poskytovaných synem podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, přestože část životních nákladů je stále schopná hradit z vlastních prostředků.

11. Žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný k výzvě soudu podal vyjádření k žalobě, které zjevně obsahovalo jen liché strany a postrádalo sudé strany. Žalovaný byl na tento nedostatek soudem telefonicky upozorněn dne 17. 7. 2024, přislíbil nápravu, ale podání nedoplnil. Soud z vyjádření žalovaného konstatuje ten obsah, který byl z jeho torza pochopitelný.
13. Žalobkyně byla povinna prokázat svou závislost na výživě ze strany syna, kdy velvyslanectví vyzvalo žalobkyni k předložení dokumentů nezbytných k objektivnímu posouzení její závislosti (doklad o zaslaných finančních prostředcích zaslaných jejím synem, lékařskou zprávu a potvrzení o vlastnictví nebo využívání nemovitosti). Žalovaný poukázal na to, že zastupitelský úřad je ve své činnosti, zejména provádění dokazování, omezen mezinárodními smlouvami (Vídeňská úmluva o konzulárních stycích a bilaterální konzulární úmluva mezi ČR a Vietnamskou socialistickou republikou). Každý žadatel může podle kodexu z titulu rodinného příslušníka občana EU kdykoliv, přednostně, bez poplatku, velmi jednoduchým způsobem a opakovaně podávat žádosti o udělení krátkodobého víza – pokud zastupitelský úřad žádost o vízum zamítne, nebrání tato okolnost okamžitému podání nové žádosti o vízum. Existuje i řada faktických bezpečnostních, technických a personálních omezení při výkonu státní správy v zahraničí, a proto v řízení o udělení krátkodobého víza nelze právo na přímé nahlédnutí do spisu na zastupitelském úřadu garantovat. Žalovaný poukázal na to, že žádost 1 ani žádost 2 nebyly bez vad, protože prokázání skutečnosti, že je rodinným příslušníkem občana EU tížilo v době podání žalobkyni, kdy se jedná o ekvivalent nepředložení některé z náležitostí podle § 169h odst. 2 písm. b) ZPC, resp. nepřipustnosti podle čl. 19 kodexu, přičemž tvrzení rozporu s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, je základní náležitostí žádosti 2 podle § 180e odst. 3 ZPC. Velvyslanectví postupovalo vůči žalobkyni vstřícně, když jí stanovilo lhůtu pro doplnění odůvodnění žádosti 2, neboť v souladu s výlukou druhé a třetí části správního řádu podle § 168 ZPC takovou povinnost nemělo, když ji vyzvalo k doplnění žádosti 1, když provedlo pohovor s žalobkyní, když prodloužilo lhůtu pro rozhodnutí a organizovalo pohovor syna na cizinecké policii – to vše zvýšilo jeho administrativní zátěž, ač patří mezi nejvytíženější

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zastupitelské úřady České republiky, pokud jde o výkon vízové a pobytové agendy vůbec. Podle žalovaného velvyslanectví mohlo obě žádosti vrátit žalobkyni a nezabývat se jimi. Výluka dle § 168 ZPC nesmí být § 177 odst. 2 správního řádu ve spojení s jeho § 154 a § 37 odst. 3 vyloučena.

14. K důkaznímu břemenu žalobkyně žalovaný odkázal na bod 3.3 sdělení Evropské komise - Pokyny týkající se práva volného pohybu občanů EU a jejich rodin č. C/2023/1392 (dále jen „*Pokyny*“) a bod 4.6 části III. příručky ke kodexu I. Žalobkyně tedy měla již při podání žádosti jednoznačně prokázat, že se jedná rodinného příslušníka dle ustanovení § 15a odst. 1 písmeno d) ZPC včetně předložení písemných dokladů o závislosti na výživě. Jelikož jsou žadatelé, rodinní příslušníci, zvýhodnění (nepodléhají vízovému poplatku, nedokládají podpůrné doklady podle čl. 15 kodexu), musí být zastupitelský úřad již při podání žádosti být schopen jednoznačně určit, zda se o rodinného příslušníka občana EU skutečně jedná či nikoliv, což nebyl případ žalobkyně. Podle žalovaného žalobkyně závislost na výživě či nutné péči neprokázala ani předloženými doklady, ani pohovorem se synem. Zastupitelský úřad nemůže při podání žádosti o vízum vědět, z čeho stav závislosti vyplývá a jaké doklady mají být předloženy.
15. Žalovaný dodal, že se na žalobkyni může vztahovat pouze § 15a odst. 1 písmeno d) ZPC, který se týká tzv. blízkých rodinných příslušníků. Odstavec 3 téhož ustanovení se na žalobkyni nevztahuje, protože se týká tzv. vzdálených rodinných příslušníků, kteří podléhají režimu § 20 odst. 6 ZPC, což je vysvětleno v bodu 2.2.3 Pokynů.
16. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Rozhodnutí bez nařízení jednání

17. Vzhledem k tomu, že s tím oba účastníci vyjádřili souhlas (žalobkyně se nevyjádřila ve stanovené lhůtě na výzvu soudu ze dne 14. 6. 2024, č. j. 62 A 4/2024-11, a žalovaný se vyjádřil výslovně ve vyjádření k žalobě), rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání.

V.

Posouzení věci soudem

18. V souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Přezkumná činnost soudu dále respektovala dispoziční zásadu vyjádřenou v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 in fine a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobkyně je proto tvrdit, z jakých konkrétních skutkových a právních důvodů je napadené rozhodnutí nezákonné. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. - takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
19. Žaloba je nedůvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

20. Soud předesílá, že správní soudy neprovádějí dokazování správním spisem, neboť nejde o důkazní prostředky a správní soud přezkoumává tyto dokumenty jako součást správního spisu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 ve Sb. NSS, nebo bod 29 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Afs 281/2020-70).
21. Podle § 20 odst. 1 věty první ZPC stanoví podmínky udělování krátkodobého víza a důvody jeho neudělení přímo použitelný předpis Evropské unie, jímž je kodex.
22. § 15a odst. 1 písm. d) ZPC stanoví, že rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho předeek, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.
23. Podle § 180e odst. 1 písm. a) ZPC je cizinec oprávněn požádat o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza. Žádost podává cizinec u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, písemně ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení sdělení o neudělení víza [viz § 180e odst. 2 ZPC]. Žádost musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, kdy důvodem žádosti nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza [viz § 180e odst. 3 ZPC]. Správní orgán, u kterého se žádost podává, ji postoupí ve lhůtě 5 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu příslušnému k jejímu posouzení, neshledá-li důvod pro udělení krátkodobého víza - správní orgán, u kterého se žádost podává, může dotčené rozhodnutí zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví žádosti o nové posouzení důvodů [viz § 180e odst. 4 ZPC].
24. § 180e odst. 6 věta první a druhá ZPC stanoví, že Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie. Ministerstvo zahraničních věcí dále posuzuje soulad důvodů zrušení platnosti krátkodobého víza uděleného cizinci, který na území požívá příslušných výsad a imunit, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie, a jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5.
25. Podle § 20 odst. 5 písm. g) ZPC se cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, krátkodobé vízum neudělí, jestliže není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a nebo občana Evropské unie nedoprovází nebo nenásleduje.
26. Vnitrostátní právní úpravu tedy soud na skutkovém půdorysu posuzované věci shrnuje tak, že na zdejším soudu bylo posouzení v mezích žalobních námitek, zda ob stojí důvody prvoinstančního a napadeného rozhodnutí jako zákonné důvody neudělení krátkodobého víza žalobkyni. Žalovaný měl posuzovat výlučně soulad důvodů neudělení krátkodobého víza uvedených v prvoinstančním rozhodnutí s důvody stanovenými v § 20 odst. 5 písm. g) ZPC (tj. že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a).

Nablédnutí do spisu

27. Žalobní bod byl nedůvodný.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

28. Soud s odkazem na § 75 odst. 3 s. ř. s. a § 76 odst. 1 písm. c) s ř. s. předesílá, že procesní vada namítaná v žalobě mohla vést ke zrušení napadeného rozhodnutí jen tehdy, mohla-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
29. Nebylo sporu o tom, že prvoinstanční rozhodnutí bylo doručeno žalobkyni dne 21. 2. 2024 a žalobkyně tak byla oprávněna podat žádost 2 s údaji o tom, v čem spatřuje nesprávnost či nezákonnost prvoinstančního rozhodnutí do 7. 3. 2024. V této lhůtě žalobkyně žádné takové údaje neuvedla a jen požádala o nahlédnutí do spisu u žalovaného. Na nabídku velvyslanectví pořízení kopie spisu žalobkyně nereflektovala a v podání ze dne 12. 3. 2024 zopakovala svůj požadavek na nahlédnutí do spisu, aby mohla žádost 2 ještě doplnit, a odůvodnila svou žádost 2.
30. Vzhledem k žalobní námitce soud v první řadě posuzoval, zda správní orgány pochybily, pokud žalobkyni na základě její žádosti ze dne 12. 3. 2024 neumožnily v průběhu správního řízení nahlédnout do správního spisu.
31. Žalobkyně podala svou žádost podle § 20 ZPC. Procesní právo účastníků a jejich zástupců nahlédnout do správního spisu je zakotveno v § 38 správního řádu, který systematicky spadá do *části druhé* správního řádu. Podle § 168 odst. 1 ZPC se však na řízení podle § 20 ustanovení části druhé a třetí správního řádu nevztahují.
32. Podle § 177 odst. 1 správního řádu se použijí základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. § 177 odst. 2 správního řádu stanoví, že v případech, kdy správní orgán provádí úkony, na které se nevztahují části druhá a třetí tohoto zákona, postupuje obdobně podle části čtvrté. V části čtvrté správního řádu, konkrétně v § 154, je stanoveno, že jestliže správní orgán vydává vyjádření, osvědčení, provádí ověření nebo činí sdělení, která se týkají dotčených osob, postupuje podle ustanovení této části, podle ustanovení části první, obdobně podle těchto ustanovení části druhé: § 10 až § 16, § 19 až § 26, § 29 až § 31, § 33 až § 35, § 37, § 40, § 62, § 63, a obdobně podle těchto ustanovení části třetí: § 134, § 137 a § 142 odst. 1 a 2; přiměřeně použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná. Soud konstatuje, že § 38 správního řádu o nahlížení do spisu se ve výčtu obdobně aplikovatelných ustanovení správního řádu nevyskytuje.
33. Soud tak uzavírá, že žalobkyni ze správního řádu ani ZPC nevyplývalo procesní právo na nahlédnutí do správního spisu v průběhu správního řízení. Proto správní orgány nemohly pochybit tím, že žalobkyni na základě její žádosti ze dne 12. 3. 2024 neumožnily v průběhu správního řízení nahlédnout do správního spisu. Správní orgány nebyly povinny postupovat podle § 38 správního řádu, který systematicky spadá do části druhé správního řádu, neboť jeho užití je výslovně vyloučeno v § 168 ZPC. Pro úplnost se dodává, že ani z kodexu žádné právo žalobkyně na nahlížení do správního spisu v průběhu správního řízení nevyplývá. Jelikož soud nezjistil žalobkyní namítanou procesní vadu, nebyl prostor posuzovat to, zda se namítaná procesní vada promítla do (ne)zákonnosti napadeného rozhodnutí. Vzhledem k nedůvodnosti podstaty žalobní námítky (existence procesní vady spočívající v neumožnění nahlédnutí do správního spisu), se soud pro nadbytečnost nezabýval s tím související žalobní argumentací o motivaci žalobkyně při podání žádosti o nahlédnutí do spisu (že se nesnažila o prolomení žádné lhůty ani jinak nemařila práci správních orgánů a že se její právní zástupce chtěl seznámit s originálem spisu a nikoli s jeho kopií).

34. Obiter dictum soud poukazuje na to, že žalobkyně nevyužila nabídky velvyslanectví na pořízení kopie spisu. Žalobkyně v žalobě neuvedla (ač žalobu zpracovávala v době, kdy již do správního spisu u žalovaného nahlédla), které konkrétní listiny chybějící v advokátním spise jejího zástupce a obsažené ve správním spisu žalobkyně postrádala při odůvodnění žádosti 2. Soud ze správního spisu zjistil, že ve spisu velvyslanectví se nacházely jen listiny předložené žalobkyní nebo zaslané žalobkyni velvyslanectví se dvěma výjimkami – záznam z pohovoru se žalobkyní, jemuž byl zástupce žalobkyně přítomen, a záznam z pohovoru se synem, jehož obsah byl konstatován v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí. Proto měla žalobkyně evidentně možnost ověřit správnost úvah a závěrů velvyslanectví, jak namítá v žalobě, i bez nahlédnutí do spisu.
35. Odkázala-li žalobkyně bez konkrétní argumentace na § 4 odst. 1, 4 správního řádu, šlo o námitku natolik obecnou, že ji nemohl soud vypořádat. Domýšlel-li by soud (v podstatě v rozporu s dispoziční zásadou), že žalobkyně má za to, že jí měly podle § 4 odst. 1, 4 správního řádu správní orgány vyjít natolik vstříc a umožnit jí uplatnit práva a zájmy tím, že jí měly umožnit nahlédnutí do spisu, konstatuje soud, že těmto obecným zásadám v posuzované věci správní orgány bezpečně dostaly již jen tím, že velvyslanectví žalobkyni nabídlo kopii správního spisu.
36. Podle § 67 odst. 2 správního řádu platí, že se rozhodnutí se vyhotovuje v písemné formě. Rozhodnutí se písemně nevyhotovuje, stanoví-li tak zákon; výroková část takového rozhodnutí, podstatné části jeho odůvodnění a poučení o opravném prostředku se pouze vyhlásí a do spisu se učiní záznam, který obsahuje výrokovou část, odůvodnění, datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Dovolávala-li se žalobkyně tohoto zákonného ustanovení, platí obdobné vypořádání jako u § 38 správního řádu: § 67 správního řádu systematicky spadá do *části druhé* správního řádu, jejíž použití bylo v případě řízení o žádosti žalobkyně vyloučeno v § 168 odst. 1 ZPC (a i v § 154 správního řádu).
37. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pokud jde o odůvodnění rozhodnutí a uplatňování procesních práv, při vyřizování žádosti o krátkodobé vízum podle § 20 ZPC, respektive při novém posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e odst. 6 ZPC, nelze použít ustanovení části druhé a třetí správního řádu dle § 168 odst. 1 ZPC. Rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza nemusí splňovat náležitosti podle § 67 a § 68 správního řádu, avšak správní rozhodnutí musí dostát elementárním požadavkům na jeho obsah, aby jej mohly správní soudy přezkoumat (viz např. recentní usnesení ze dne 18. 7. 2024, č. j. 6 Azs 302/2023–41, bod 29 a tam citovaná judikatura, zejména rozsudek ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011–221, č. 2544/2012 Sb. NSS).
38. Obiter dictum soud uvádí, že žalobkyně mohla zamýšlené ověření oprávněné osoby zajistit nabízenou kopií správního spisu, nebo žalobkyně mohla v žádosti 2 existenci jí obávané procesní vady týkající se osoby podepsané pod prvoinstančním rozhodnutím namítnout tak, aby byla v řízení před žalovaným prověřena. Žalobkyně nepostupovala ani jedním ani druhým způsobem.

Nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí

39. Žalobní bod nebyl důvodný.
40. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu je správní rozhodnutí přezkoumatelné, pokud je z něj zřejmé, jak správní orgán rozhodl, jaký skutkový stav vzal za rozhodný, jak uvážil o relevantních skutečnostech a jak se vypořádal s námitkami účastníka řízení. Zároveň však platí, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí z důvodu, že z něj nelze zjistit důvody, proč bylo rozhodnuto tak, jak bylo rozhodnuto. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí není nepřezkoumatelné, pokud se správní orgán zabýval podstatou námitek účastníka řízení a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, aniž výslovně v odůvodnění rozhodnutí reaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky nebo námitky vedlejší či související se základní námitkou. Správní orgány nejsou povinny vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Jinými slovy, není nutné se v odůvodnění rozhodnutí výslovně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka podporujícím jeho konkrétní a z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení, jestliže stanovisko správního orgánu k nim jednoznačně a logicky vyplývá z odůvodnění nedůvodnosti základních námitek, v jehož konkurenci dílčí námitky celkově neobstojí. Absence odpovědi na ten či onen argument účastníka v odůvodnění rozhodnutí nezpůsobuje sama o sobě nezákonnost rozhodnutí nebo jeho nepřezkoumatelnost, protože takový přístup by mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení – rozhodující je, aby se správní orgán vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení. Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy účastníka řízení o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která správnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13, ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 – 33, ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 – 19, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 – 24, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 – 38, ze dne 27. 11. 2020, č. j. 3 As 101/2018 – 38, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS, nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 103/99, ze dne 28. 8. 2001, sp. zn. I. ÚS 60/01, ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).
41. Soud připomíná, že v posuzované věci při vyřizování žádosti o krátkodobé vízum podle § 20 ZPC a novém posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e odst. 6 ZPC nelze použít ustanovení části druhé a třetí správního řádu dle § 168 odst. 1 ZPC, tedy rozhodnutí správních orgánů nemusela splňovat náležitosti podle § 68 správního řádu. Napadené rozhodnutí ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím však rozhodně obsahově musela vykazovat takovou kvalitu, aby byla přezkoumatelná (viz již odkazované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2024, č. j. 6 Azs 302/2023–41, bod 29).

42. Zdejší soud popsané vady nepřezkoumatelnosti neshledal. Správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích uvedly, jak a proč rozhodly tak, jak rozhodly, a jak posoudily zjištěné právně významné skutečnosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně vysvětlil, proč žádosti 2, i s odkazem na čl. 2 bod 2 směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „*směrnice*“), nevyhověl. Na str. 2 napadeného rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se závěrem velvyslanectví, že je žalobkyně přímým předkem občana ČR s trvalým pobytem na území. Žalovaný na str. 4 a 5 napadeného rozhodnutí s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Azs 3/2022-50, a Pokyny vyšel z toho, že závislost na výživě prokazuje cizinec a týká se potřeb cizince, bez jejichž uspokojení by nedokázal žít v zemi původu, že nesmí existovat jiný dostupný zdroj pro uspokojení těchto potřeb a že pravidelná finanční podpora po značně dlouhé období, pokud je nezbytná k uspokojení základních potřeb, je důkazem o závislosti na výživě. Žalovaný shrnul, že žalobkyně neprokázala, že s ohledem na své finanční a sociální podmínky skutečně potřebuje k uspokojení základních potřeb v zemi původu materiální podporu syna, a akcentoval, že v žádosti 2 jednotlivá zjištění velvyslanectví žalobkyně nezpochybňovala (viz str. 5 až 7 napadeného rozhodnutí). Žalovaný doplnil, že finanční podpora syna žalobkyni byla doložena jen za rok 2023, tedy s odkazem na Pokyny nikoli za značně dlouhé období, že prostředky zasílané synem představovaly nepravidelné přilepšení žalobkyně, tedy nikoli uspokojení základní potřeb ve Vietnamu, a že žalobkyně vlastní třípatrový dům, který neobývá celý (viz str. 6 napadeného rozhodnutí). Žalovaný poukázal na to, že sám žalobce v pohovoru uvedl, že je žalobkyně zdravá, nikdo se o ni nestará a je samostatná, kdy to odporovalo pohovoru se žalobkyní, která uvedla, že si najímá pomoc (viz str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí).
43. Z napadeného rozhodnutí ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím je tedy naprosto zřejmé, že správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně není rodinným příslušníkem syna jakožto občana ČR s trvalým pobytem podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, protože není z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislá na výživě syna. Z napadeného rozhodnutí ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím je dále zcela jasné, proč (z jakých podkladů rozhodnutí) správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně fakticky nepotřebuje materiální podporu, aby mohla uspokojit své základní potřeby v zemi původu. Za klíčové důvody rozhodnutí lze označit závěry správních rozhodnutí, že příjem a majetek žalobkyně je dostatečný pro zajištění jejích základních potřeb ve Vietnamu (důchod žalobkyně ve Vietnamu a její majetek zahrnující třípatrový dům, který žalobkyně celý nevyužívá), že příspěvky syna v roce 2023 nebyly poskytovány po značně dlouhou dobu a jde o přilepšení určené nikoli k uspokojení jejích základních potřeb.
44. Důvod nepřezkoumatelnosti vymezila žalobkyně v žalobě tak, že se správní orgány nezabývaly všemi variantami rodinného příslušníka občana EU vymezenými v § 15a ZPC, ale jen § 15a odst. 1 písm. d) ZPC. V tom však nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí spočívat nemůže. Správní orgány se vskutku jinými případy rodinných příslušníků občana EU než podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC nezabývaly, nicméně tím nemohly způsobit nepřezkoumatelnost svých rozhodnutí. Pokud se případy jiných rodinných příslušníků podle § 15a ZPC zabývat měly, byla by jejich rozhodnutí nezákonná z důvodu nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že jiné důvody nebyly pro rozhodnutí relevantní. Pokud se případy jiných rodinných příslušníků podle § 15a ZPC zabývat správní orgány neměly, vyloučilo by to důvod nepřezkoumatelnosti vymezený

žalobkyní. V žádném z těchto případů tak nemohlo jít o nepřezkoumatelnost jejich rozhodnutí.

45. Z opatrnosti, pokud by měla být podstata žalobního bodu vyložena tak, že mířila nejen k nepřezkoumatelnosti, ale i k nezákonnosti napadeného rozhodnutí, uvádí soud následující.
46. Žalobkyně v žádosti 1 zaškrtnula, že je závislým předkem syna (*dependent ascendant*) a v průvodním podání ze dne 4. 1. 2024 žalobkyně uvedla, že je žádost podávána výlučně podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC pro závislost žalobkyně na synovi, pokud jde o uspokojování základních potřeb. Je proto logické, že velvyslanectví prověřovalo splnění podmínek podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC.
47. Je pravdou, že správní orgány měly v řízení posoudit, zda je žalobkyně rodinným příslušníkem syna podle všech ustanovení § 15a ZPC [srov. § 20 odst. 5 písm. g) ZPC].
48. Vezme-li toto zákonné ustanovení soud postupně podle jeho odstavců, pak zbytek odstavce 1 § 15a ZPC, který se netýká písmene d), se týká manžela občana EU [písm. a)], rodiče občana EU mladšího 21 let [písm. b)] a potomka občana EU [písm. c)]. Ze správního spisu a podání samotné žalobkyně je naprosto zřejmé, že je matkou syna – občana EU, kterému v době žádosti bylo 51 let. Bylo tedy naprosto zjevné, že není manželkou svého syna, jeho potomkem a že syn není mladší 21 let. Vzhledem k této zřejmosti nenaplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. a), b) a c) ZPC nemohla mít případně existující vada správních rozhodnutí, kde toto nebylo konstatováno, vliv na jejich zákonnost.
49. § 15a odst. 2 ZPC není v této souvislosti relevantní, protože jde jen o vnitrostátní dorovnání statických občanů ČR (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023-75, č. 4549/2024 Sb. NSS).
50. Pokud jde o odst. 3 § 15a ZPC, ten se v písmenu b) týká cizince, který má s občanem EU trvalý partnerský vztah. Ten je u žalobkyně, jakožto matky občana EU, vyloučen. Soud tedy činí též závěr jako u § 15a odst. 1 písm. a), b) a c) ZPC, že fakt, že tento důvod statutu rodinného příslušníka občana EU nebyl ve správních rozhodnutích explicitně vyloučen, nemohl způsobit jejich nezákonnost.
51. Zbývá odst. 3 písm. a) ZPC.
52. Podle soudu nemůže být cizinec, který je předkem občana EU podle § 15a odst. 1 ZPC, posouzen jako *jeho příbuzný* podle § 15a odst. 3 ZPC. Rodinným příslušníkem občana Unie totiž čl. 2 odst. 2 písm. d) pobytové směrnice rozumí předka v přímé linii, který je vyživovanou osobou. Oprávněnými osobami občana Unie se pak podle čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice rozumí *všichni ostatní rodinní příslušníci, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie*.
53. Článek 2 bod 2 směrnice obsahuje definici rodinných příslušníků občana Evropské unie, jimž musí být zaručeno právo volného pobytu a pobytu na území členských států. Jsou jimi manžel/ka, registrovaný partner/ka (za určitých podmínek), potomci mladší 21 let (či starší, jsou-li vyživovanými osobami), rovněž potomci manžela/ky nebo registrovaného partnera/ky a konečně také předci, jsou-li vyživovanými osobami. Tento výčet má ve vnitrostátní právní

úpravě odraz v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2024, č. j. 6 Azs 45/2023-28, bod 13).

54. Článek 3 bod 2 směrnice pak členským státům ukládá povinnost usnadňovat vstup a pobyt také dalších osob, a sice: a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, *kterí nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými* občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně; b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah. Vnitrostátní právní úprava obsažená v zákoně o pobytu cizinců zvolila pro tento okruh dalších osob fikci, na jejímž základě se tyto osoby považují za rodinné příslušníky občana Evropské unie s právy tomu odpovídajícími, v § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2024, č. j. 6 Azs 45/2023-28, body 14 a 15, shodně i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023-75, bod 31, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2024, č. j. 6 Azs 45/2023-28, bod 12).
55. § 15a odst. 2 ZPC, o němž se kasační soud v posledně uvedeném rozsudku zmínil, byl následně účinností novely č. 274/2021 Sb. s formulační úpravou přesunut do odstavce 3 § 15a ZPC. Podle důvodové zprávy novely č. 274/2021 Sb. však platí, že oprávněné osoby, které jsou ve směrnici obsaženy v článku 3 bodu 2, jsou definovány v ustanovení § 15a odst. 3 ZPC.¹ Skutečnost, že není rozdíl mezi *osobou závislou na výživě* a *vyživovanou osobou*, tedy pojmy užitými v ZPC a směrnici, potvrdil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 24. 10. 2024, č. j. 2 Azs 268/2023-43, bod 23. V bodě 23 rozsudku ze dne 30. 7. 2021, č. j. 2 Azs 63/2021-63, Nejvyšší správní soud uvedl, že § 15a ZPC týkající se definice rodinných příslušníků je nutné vykládat v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice - v případě citovaného ustanovení je potřeba vyložit pojem „být závislý na výživě“ s ohledem na pojem transponovaného čl. 2 bod 2 písm. d) Směrnice „být vyživován“ (shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2023, 5 Azs 349/2020–37, bod 32). Směrnice ostatně v čl. 2 bod 2 písm. d) pro rodinné příslušníky stejně jako pro *ostatní rodinné příslušníky* v čl. 3 bod 2 používá pojem *vyživovaná osoba*.
56. Soud s ohledem na výše uvedené konstatuje, že u žalobkyně nepřípadalo splnění definice rodinného příslušníka dle § 15a odst. 3 ZPC do úvahy, protože se toto zákonné ustanovení týká jen cizinců, které s občanem EU pojí jiná příbuzenská pouta než ta dle § 15a odst. 1 ZPC. Osobní působnost odstavce 1 a odstavce 3 § 15a ZPC je odlišná.
57. Navíc, i kdyby neplatilo východisko popsané v předchozím odstavci: Mezi závislostí na výživě či péči vyžadované v odst. 1 písm. d) ZPC a v odst. 3 písm. a) body 1 a 3 není žádný rozdíl. Nesplnila-li by žalobkyně podmínky dle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, protože nebyla závislá na výživě syna, pak by nikdy nemohla splnit podmínky dle § 15a odst. 3 písm. a) ZPC, protože ty zahrnují tutéž závislost na výživě ze strany syna.
58. Soud tedy činí stejný závěr jako u § 15a odst. 1 písm. a), b) a c) a odst. 3 písm. b) ZPC: Nebyl-li důvod statutu rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 3 písm. a) ZPC u žalobkyně ve správních rozhodnutích explicitně vyloučen, nemohlo to způsobit jejich

¹ Z důvodové zprávy dále: Navrhovaný odstavec 3 je přesnou transpozicí článku 3 odst. 2 směrnice. Dochází pouze k částečnému zúžení stávajícího ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 1, tak, aby přesně odpovídal textu směrnice 2004/38 a nezacházel nad její rámec. (...) Zatímco první odstavec je transpozicí kategorie rodinných příslušníků občanů Evropské unie dle čl. 2 směrnice 2004/38, tak odstavec třetí je pak transpozicí kategorie oprávněných osob dle článku 3 odst. 2 směrnice 2004/38.

nezákonnost, jelikož tento důvod vůbec nepřicházel do úvahy. Jinak řečeno, to, že se velvyslanectví nezabývalo § 15a odst. 3 písm. a) ZPC, což žalobkyně v žalobě namítla, nemohlo vést k nezákonnosti rozhodnutí. Navíc, žalobkyně v žalobě neuvedla žádné skutečnosti svědčící pro to, že jí svědčil nějaký jiný důvod statutu rodinného příslušníka občana EU než podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC, tudíž soud k závěru o nezákonnosti rozhodnutí v důsledku pominutí takového důvodu nemohl dospět.

59. Žalobkyně tvrdila v žalobě, že v prvoinstančním rozhodnutí velvyslanectví nezpochybnilo, že je žalobkyně ve Vietnamu vyživována svým synem. Toto tvrzení neodpovídalo odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, v němž velvyslanectví uvedlo, že žalobkyně neprokázala, že bez pomoci syna není schopna uspokojit své základní potřeby a není závislá na výživě od syna. Velvyslanectví výslovně v prvoinstančním rozhodnutí uvedlo, že žalobkyně neprokázala, že je vyživovanou osobou. Proto nemůže obstát závěr žalobkyně, že jelikož v prvoinstančním rozhodnutí velvyslanectví nezpochybnilo, že je žalobkyně ve Vietnamu vyživována svým synem, vyplývá z toho, že žalobkyně splňuje rovněž podmínky § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 ZPC. Předpoklad žalobkyně není správný, proto ani z něj vyplývající závěr nemůže obstát.
60. Napadené rozhodnutí nemůže trpět nepřezkoumatelností z důvodu, že žalovaný tato tvrzení uplatněná poprvé v žádosti 2 nevypořádal. Žalovaný totiž k tomuto tvrzení v žádosti 2 na str. 6 napadeného rozhodnutí uvedl: *Samotné tvrzení, že „žadatelka je ve Vietnamu, tedy v zemi, ze které pochází, vyživována svým synem, občanem CZE, žijícím v ČR, a to finančními prostředky, které jsou žadatelce pravidelně zasílány“, též samo o sobě nijak neproказuje, že je žadatelka na těchto prostředcích skutečně závislá. Na str. 5 žalovaný totiž vysvětlil, že pouhé prohlášení občana EU o tom, že podporuje dotčeného rodinného příslušníka, není samo o sobě dostačující k prokázání existence závislosti. Ve spojení s dalšími pasážemi napadeného rozhodnutí je zjevné, že žalovaný měl za to, že žalobkyně není skutečně závislá na výživě syna, kdy tvrzení o poskytování takového výživného nebylo prokázáno, neboť příspěvky od syna představují přilepšení a nikoli součást plnění na uspokojení základních potřeb žalobkyně.*
61. Soud uzavírá, že správní rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná a umožňují, aby soud v mezích žalobních námitek zkoumal zákonnost závěru, že žalobkyně z důvodu uspokojování svých základních potřeb nebyla závislá na výživě poskytované synem.

Splnění podmínek dle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC

62. Žalobkyně dále namítla, že je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislá na finančních prostředcích poskytovaných synem podle § 15a odst. 1 písm. d) ZPC.
63. Soud při posouzení důvodnosti této žalobní námitky vyšel z následujících závěrů judikatury.
64. Stavem závislosti výživou na potomkovi se rozumí nezbytná potřeba jeho materiální podpory k uspokojování takových základních potřeb, bez jejichž uspokojení by cizinec v zemi původu nedokázal žít (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2024, č. j. 9 Azs 36/2024-35, body 35). Pro posouzení, zda jde o vyživovaného cizince, je relevantní, zda je cizinec s ohledem na svou ekonomickou a sociální situaci (dosahované příjmy a celková majetková situace) fakticky schopen uspokojovat své základní potřeby a zda je mu občanem Evropské unie poskytována nezbytná materiální pomoc, bez které by své základní životní potřeby nebyl schopen zajistit (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 Azs 224/2016-50, či ze dne 7. 6. 2018,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

č. j. 9 Azs 114/2018-49, bod 23, ze dne 24. 2. 2023, č. j. 5 Azs 349/2020-37, body 30 a 31). Zjištění o finanční podpoře cizince nemusí bez dalšího znamenat, že by bez této podpory cizinec nebyl schopen uspokojit své základní životní potřeby v zemi původu - finanční podpora může představovat jen *přílepšení* za účelem navýšení standardu životní úrovně cizince (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Azs 3/2022-50, bod 23). Ke zjištění, zda je ekonomická situace cizince dostatečná k uspokojení jeho základních potřeb v zemi původu, je nutno zjistit nároky na uspokojení základních potřeb v zemi původu, měřeno jejími standardy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Azs 3/2022-50, bod 24).

65. Soud konstatuje, že závěr o závislosti výživou v první řadě předpokládá, že cizinec není vzhledem ke svým příjmům a majetku schopen hradit ty své základní potřeby, jimiž je podmíněno jeho žití v zemi původu.
66. Soud připomíná, že správní orgány učinily závěry, že žalobkyně neprokázala, že je závislá na výživě nebo péči syna a že příjem (důchod 3,2 milionů dongů) a majetek (třípatrový dům, který žalobkyně celý nevyužívá) není dostatečný pro zajištění jejích základních potřeb ve Vietnamu. Správní orgány dále učinily závěr, že příspěvky syna v roce 2023 nebyly poskytovány po značně dlouhou dobu a šlo o přílepšení určené nikoli k uspokojení základních potřeb žalobkyně. Žalobkyně nikdy netvrdila, že by byla na synovi závislá z důvodu svého zdravotního stavu, svou žádost opírala pouze o finanční závislost.
67. Žalobkyně v žalobě nezpochybnila právní závěr žalovaného, že důkazní břemeno ohledně prokázání stavu závislosti tížilo žalobkyni (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2024, č. j. 9 Azs 36/2024-35, bod 32). Žalobkyně v žalobě výslovně potvrdila, že část životních nákladů je schopna hradit ze svých prostředků a že je schopná se o sebe postarat. Se závěry správních orgánů polemizovala žalobkyně v žalobě jedinou námitkou: že je na synovi závislá výživou, protože potřebuje přes den dohled pečovatelek, které hradí z příspěvku syna, a to bez ohledu na vlastnictví domu. Žalobkyně tedy nespороvala skutková zjištění správních orgánů ani jejich závěry s jedinou výjimkou - namítala, že bez příspěvků syna z důchodu nezaplatí pečovatelky, jež potřebuje k zajištění dohledu přes den.
68. Soud aprobejuje závěr správních orgánů, že žalobkyně neprokázala, že by náklady potřebné k uspokojení jejích základních potřeb, bez jejichž uspokojení by nedokázala ve Vietnamu žít, převyšovaly její ekonomické možnosti. Pokud jde o základní potřeby, žalobkyně označila a osvědčila svůj jediný výdaj, a to na pomocnice v domácnosti. Žalobkyně však neprokázala, že jde o výdaj nutný k zajištění základních potřeb, tedy výdaj nutný k životu. Aby mohlo jít o zajištění základních potřeb, muselo by být prokázáno, že žalobkyně pomocnice k životu nutně potřebuje, že nejde jen o zpříjemnění života nebo zlepšení kvality života. Jediným do úvahy připadajícím důvodem pro závěr o tom, že pomocnice žalobkyni zajišťují základní potřeby, by mohl být zdravotní stav žalobkyně.
69. Velvyslanectví správně v prvoinstančním rozhodnutí uvedlo, že skutečnosti uvedené žalobkyní a synem v řízení, byly ve vztahu k tomu značně rozporné (viz str. 3 prvoinstančního rozhodnutí). Žalobkyně uvedla, že si najímá pomoc na nákupy jídla a přenocování, o zdravotních problémech se nezmínila a žádné lékařské zprávy o nich přes výzvu nepředložila. Syn uvedl, že žalobkyně je zdravá, jen je stará, nikdo se o ni nestará, je samostatná, uvaří si, sama uklízí, vaří, obstará si hygienu, jen na nákupy a k lékaři ji vozí soused nebo jede taxíkem. Velvyslanectví správně konstatovalo, že mezi tvrzeními žalobkyně a syna byly tedy rozpory v tom, zda žalobkyně (bez ohledu na to, zda a jak moc

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

je to nutně) využívá pomoc placených pomocnic. V každém případě i samotná žalobkyně tvrdila, že je najímá na nákupy a přenocování. V žalobě však žalobkyně tvrdí, že jí pečovatelky zajišťují *dohled přes den*. Rozporná tvrzení žalobkyně a syna spolu s absentujícími lékařskými zprávami či jiným důkazem o zdravotním stavu žalobkyně tak dávají dostatečný podklad pro závěr, že žalobkyně neprokázala, že výdaj na pečovatelky je nutný pro zajištění jejích základních potřeb. Žalobkyně neprokázala, že její zdravotní stav vyžaduje pomoc třetí osoby a v jaké kvantitě a kvalitě je pomoc nezbytná.

70. Žalobkyně ani neprokázala, že výdaj na pomocnice, i kdyby byl nutný pro zajištění základních potřeb, nemůže být kryt ze svých zdrojů (příjmů a majetku), neboť výdaje na pomocnice nepřesahují důchod žalobkyně. Žalobkyně totiž v řízení netvrdila žádné jiné výdaje na své potřeby než výdaj na pomocnice.
71. Soud shrnuje, že žalobkyně v řízení u velvyslanectví neprokázala své žalobní tvrzení, že k zajištění svých základních potřeb potřebuje přes den dohled pečovatelek, na něž zdroje žalobkyně nestačí. Žalobní námitka proto nebyla důvodná.
72. Pokud žalobkyně tvrdila v žalobě svůj věk, ten bez dalšího nemá vliv na závislost výživou. Dále žalobkyně v žalobě argumentovala svou senilitou, avšak v řízení před velvyslanectvím žádné své neurodegenerativní onemocnění netvrdila a nezmínil ho ani její syn.
73. Žalobní námitka, že materiální závislost cizince nevylučuje zjištění, že by cizinec mohl své materiální základní potřeby uspokojovat jinak než z příspěvků občana EU, byla akademická. Na takovém východisku správní orgány svá rozhodnutí ve věci žalobkyně nezaložily. Proto byla žalobní námitka mimoběžná.
74. Obiter dictum k tomu soud uvádí, že pro závěr o závislosti výživou je významné jen to, zda výdaje na zajištění základních potřeb cizince v zemi původu přesahují existující (nikoli hypotetické) ekonomické zdroje cizince.
75. Soud tedy neshledal žádnou z žalobkyní uplatněných námitků důvodnou, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VI.

Náklady řízení

76. Náhradu nákladů řízení soud výrokem II rozsudku žádnému z účastníků podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal, protože žalobkyně ve věci úspěch neměla a procesně úspěšnému žalovanému v řízení nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, publ. pod č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Pokud kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Plzeň 13. listopadu 2024

JUDr. Veronika Burianová v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.